OIKEUSMINISTERIÖ

28.3.2017

LsN Tanja Innanen

Eduskunnan lakivaliokunnalle

HALLITUKSEN ESITYS 269/2016 VP LAIKSI LIIKETOIMINTAKIELLOSTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISEKSI SEKÄ ERÄIKSI SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi liiketoimintakiellosta annettua lakia (1059/1985). Esityksen ehdotukset perustuvat tehostettuun harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan toimintaohjelmaan vuosille 2012 – 2015 lukuun ottamatta ehdotusta lain soveltamisalan laajentamisesta.

Esityksen mukaan lain soveltamisala laajennettaisiin yksityisen elinkeinonharjoittajan kirjanpitolaissa (1336/1997) tarkoitettuun ammattitoimintaan. Merkitystä ei olisi enää sillä, harjoittaako elinkeinonharjoittaja liike- vai ammattitoimintaa. Ehdotus perustuu kirjanpitolain muutoksiin, jotka ovat tulleet voimaan vuoden 2016 alussa. Uudistetussa kirjanpitolaissa liike- ja ammattitoimintaa koskevat samat velvollisuudet, eikä näiden kahden toiminnan luonnetta tarvitse enää erottaa toisistaan. Vastaavaa ratkaisua ehdotetaan liiketoimintakiellosta annettuun lakiin. Jotta soveltamisalan laajennus ei johtaisi yksittäistapauksessa kohtuuttomuuteen, esityksessä ehdotetaan, että tuomioistuin voisi erityisistä syistä määrätä, ettei liiketoimintakielto koske tietynlaajuista liiketoimintaa.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että liiketoimintakiellon määräämisen edellytyksiä muutettaisiin siten, että liiketoimintakiellon määräämisen perusteena ei voisi olla lakisääteisten velvollisuuksien olennainen laiminlyöminen, jos laiminlyönti johtuu maksukyvyttömyydestä. Lakiin omaksuttaisiin periaate, jonka mukaan yksinomaan normaalin yrittäjäriskin toteutu-

Käyntiosoite	Postiosoite	Puhelin	Faksi	Sähköpostiosoite
Eteläesplanadi 10 HELSINKI	PL 25 00023 VALTIONEUVOSTO	02951 6001	09 1606 7730	oikeusministerio@om.fi

minen ja yritystoiminnan muuttuminen kannattamattomaksi ei voi olla liiketoimintakiellon määräämisen perusteena. Myös muilta osin tarkennettaisiin liiketoimintakiellon määräämisen perusteita, kun kyse olisi lakisääteisten velvollisuuksien laiminlyönnistä. Esityksen mukaan laiminlyöntien olennaisuutta arvioitaessa tulisi muun ohella ottaa erityisesti huomioon myös laiminlyönneistä tavoitellun taloudellisen hyödyn määrä.

Mainitut liiketoimintakiellon määräämisen edellytysten tarkennukset liittyvät siihen, että esityksessä ehdotetaan, että liiketoimintakiellosta annetussa laissa tarkoitetuille valvontaviranomaisille lukuun ottamatta konkurssiasiamiestä annettaisiin oikeus pyytää liiketoimintakiellon edellytysten tutkintaa. Myös konkurssilaissa tarkoitettu pesänhoitaja voisi esittää tutkintaa koskevan pyynnön. Voimassa olevan lain mukaan vain syyttäjä voi esittää tällaisen pyynnön. Tarkoitettu tutkinta koskisi tilanteita, joissa on kyse liiketoimintaan liittyvien lakisääteisten velvollisuuksien olennaisesta laiminlyönnistä, mutta joissa ei ole syyllistytty rikolliseen menettelyyn. Edellytykset tutkisi poliisi taikka tulliviranomainen toimialaansa kuuluvissa kysymyksissä. Valvontaviranomainen ja pesähoitaja voisi esittää pyynnön, jos sillä olisi perusteltu syy epäillä, että laissa tarkoitettu henkilö voidaan määrätä liiketoimintakieltoon.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että esitutkintaviranomaisten ja syyttäjän oikeutta saada tietoja päättyneistä liiketoimintakielloista laajennettaisiin.

Esitys sisältää lisäksi tarpeellisina pidetyt ehdotukset rikostorjunnasta Tullissa annetun lain (623/2015), konkurssilain (120/2004) ja sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain (590/2013) muuttamisesta.